

***2023-2024 оқу жылындағы психологиялық
қызметтің атқарған жылдық жұмыс есебі***

Ақтөбе қаласы, 2024 ж.

**«Д. Қонаев атындағы жалпы білім беретін орта мектеп - гимназиясы»
КММ психологиялық қызметтің жылдық жұмыс есебі**

2023-2024 оқу жылы

Психологиялық қызметтің жылдық жоспары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 17 наурыздағы № 68 бұйрығы негізіне сүйене отырып құрылып, бекітілді. Жоспар алты бағыттан тұрады. Жоспар бойынша қыркүйек айында 5-класс оқушыларының бейімделу жағдайына байланысты Н.Г. Лусканов тесті жүргізілді. Класс оқушыларының лидерлері мен бейресми лидерлер оқушылар анықталды. Оқушыларды ортаға бейімдеу, ұжымдық дұрыс қарым - қатынасты орнату мақсатында «Ритмикалық» жаттығулар мен «Реніштен арылу» тренингтері жүргізілді. 1 класс оқушыларына Керн-Йрасек психологиялық әдістемесі жүргізілді, Керн-Йрасек төрт субтесттен тұратын баланың мектепке дайындығын бағалау тестісі. Бұл әдістемелердің мақсаты: оқушылардың жеке даму деңгейі мен оқуға психологиялық дайындығын, оқушылардың мектеп өміріне бейімделу процесін анықтау мақсатында жүргізілді.

Психологиялық қызмет бойынша білімалушылармен диагностика, консультация және тренингтер (топық, жеке) өткізу туралы оқушылардың ата – аналар тарапынан келісім шарт алудан басталды.

Қазіргі таңдағы өзекті тақырыптардың бірі оқушылар арасындағы буллинг мәселесі, осы орайда 5 - 11 класс оқушылар арасында «STOP буллинг» тақырыбында профилактикалық жұмыс жүргізіліп, оқушыларға буллинг туралы мәліметтер беріліп, кеңестер ұсынылды.

Кеңес беру жұмысы бойынша оқушылардың жалпы психологиялық хал – ахуалдары мен психоэмоциональдық мінез – құлық деңгейлерінің жағдайын бақылау мақсатында 6-9 класс оқушылары арасында топтық және жеке психологиялық сүйемелдеу жұмыстары ашық әңгімелесу арқылы жеке кеңес берілді.

«Инклюзивті оқыту» бойынша «Ерекше» оқушыларға жоспар құрылып, кесте бекітілді. Кестеге сәйкес оқушылармен жеке түзету және дамыту жұмыстарының уақытылы өткізілді. Оқушылар ПМПК қорытындысы бойынша психологиялық түзету және дамыту сабақтарын қажет ететін оқушылар.

Даналық мектебі" клубы "Асқар тау әкелер" секциясында мектеп психологтары А.Б Алдамжарова мен А.С Хасенова мектебіміздің асқар тау әкелерін ұйымшылдыққа, ауызбіршілікке шақыру мақсатында тренинтер өткізді.

Мектебізде ата - аналармен бірлескен «Отбасы құндылығы» тақырыбында дөңгелек үстел отырысы болды. Отырыс барысында бала тәрбиесінде үлкен орын алатын өзекті тақырыптар қозғалып, мектеп психологтары психологиялық қолдау кеңестерін ұсынып, тренингтер өткізді.

Профилактикалық бағыт бойынша 5-6 кластарға «Әлеуметтік желінің зияны мен пайдасы», «Жүктіліктің алдын - алу» тақырыбында қыз балаларымен профилактикалық отырыс өтті. Онда қыз балаға жат қылықтардан аулақ болу, әлеуметтік желінің зиянды және пайдасы туралы әңгімелесулер жүргізілді.

Сұраныс бойынша, топтық және жеке оқушылармен жеке әңгімелесулер үздіксіз жүргізіліп келеді.

«Жасөспірімдер арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын-алу мәселелері», «Буллинг және баланың барлық қатыгездіктен қорғау» тақырыбында класс жетекшілердің әдістемелік отырысында оқушылардың қазіргі кездегі мінез – құлқының тұрақсыздығы бойынша сөз қозғалып, әр бір оқушының күнделікті хал ахуалын бақылауға алу туралы ұсыныс берілді.

Диагностикалық бағыт бойынша, 9 - 10 класс оқушыларының психологиялық хал – ахуалдары мен аутодеструктивті мінез-құлықты анықтау мақсатында Басса - Дарки сауалнамасы электронды түрде жүргізілді. Қорытындысы бойынша - 21 оқушы қастандыққа жақын, 2 - оқушы агрессияға жақын жиынтық балл жинады. Бұл оқушылармен жеке және топтық жартылай құрылымдалған сұхбат жүргізілді.

Класс жетекшілерге арналған «Келеңсіз жағдайлардың алдын -алу» және «Оқушылар арасындағы буллинктің алдын -алу » бойынша әдістемелік көмек беріліп, оқушыларға жүргізілген тест қорытындылары бойынша ақпараттармен таныстырылды.

5-11 класс оқушылары арасынан «Буллингтың алдын-алу» жұмыстары негізінде гугл формасы арқылы, жасырын сауалнама алынып, хаттамасы толтырылды. Нәтижесінде: Оқушылардың жауабы бойынша негізделген 8В класс оқушысы Арслан Арнұр есімді оқушымен, жеке кеңес, профилактикалық жұмыстар жүргізілді.

Оқушылардың мазасыздық деңгейін зерттеу мақсатында 6-7 класс оқушыларынан «Филлипс» тесті алынып, зерделенді. Класс жетекшілер тест қорытындысымен танысып, бақылауды қажет ететін оқушылармен жеке психологиялық кеңестер жүргізілді.

«Жасөспірімдер арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын-алу мәселелері», «Буллинг және баланың барлық қатыгездіктен қорғау» тақырыбында класс жетекшілердің әдістемелік отырысында оқушылардың қазіргі кездегі мінез – құлқының тұрақсыздығы бойынша сөз қозғалып, әр бір оқушының күнделікті хал ахуалын бақылауға алу туралы ұсыныс берілді.

9 - 10 класс оқушыларының психологиялық хал – ахуалдары мен аутодиструктивті мінез-құлықты анықтау мақсатында Басса - Дарки сауалнамасы электронды түрде жүргізілді. Сауалнама қорытындысы бойынша шыққан оқушылармен жеке және топтық жартылай құрылымдалған сұхбат жүргізілді. Класс жетекшілерге арналған «Келеңсіз жағдайлардың алдын - алу» және «Оқушылар арасындағы буллингтің алдын - алу » бойынша әдістемелік көмек беріліп, оқушыларға жүргізілген тест қорытындылары бойынша ақпараттармен таныстырылды.

5-11 класс оқушылары арасынан «Буллингтің алдын-алу» жұмыстары негізінде гугл формасы арқылы, жасырын сауалнама алынып, хаттамасы толтырылды. Оқушылармен профилактикалық жұмыстар жүргізілді.

8-11 класс оқушыларының мазасыздық деңгейін анықтау мақсатында Дасс сауалнамасы жүргізілді. Қорытынды негізінде оқушыларға жартылай сұхбатқа жүргізіліп , кеңес берілді.

	Білім алушының аты-жөні		Депрессия	Үрей	Күйзеліс	Сұхбат нәтижесі
1	8 «А» класс	Айзолдина Ақтоты	3	5	5	Анықталмады
2	8 «А» класс	Джумашев Қайрат	2	3	5	Анықталмады
3	8 «В» класс	Арслан Арнұр	4	7	3	Анықталмады
4	8 «В» класс	Махамбетова Асемай	3	2	6	Анықталмады

	Білім алушының аты-жөні		Депрессия	Үрей	Күйзеліс	Сұхбат нәтижесі
1	9 «Б» класс	Зайнаков Ерқанат	2	4	7	Анықталмады
2	9 «Ғ» класс	Жаңабек Нұрислам	3	5	2	Анықталмады

3	9 «Ғ» класс	Мерекеев Меиржан	4	6	7	Анықталмады
---	----------------	---------------------	---	---	---	-------------

10-11 класс білім алушылары DASS сауалнама диагностикасынан жақсы көрсеткіш көрсетті. Депрессия, үрей, күйзеліс белгілері анықталған жоқ.

5 - класс оқушылары арасында «Біз бақытты баламыз!» тақырыбында профилактикалық жұмыс жүргізілді. Оқушыларға өмірдің мәнін, жалпы достар арасындағы дұрыс қарым - қатынасты орнату бойынша ситуациялық сұрақтар қойылып, талқыланды.

«Сенім телефоны» және «Сенім жәшігіне» түскен қоңыраулар мен хаттарға жауап беру (үнемі). Бұл түскен хабарламалар журналға тіркелді.

9 - класс оқушыларымен кәсіптік бағдарға байланысты «Климов» тесті жүргізіліп, оқушыларға кәсіптік-бағдар бойынша кеңестер берілді. Жарты жылдықта жүргізілген әр бір шара психологиялық жоспарға сәйкес уақытылы жүргізіліп келеді.

Кеңес беру жұмысы бойынша оқушылардың жалпы психологиялық хал – ахуалдары мен психоэмоциональдық мінез – құлық деңгейлерінің жағдайын бақылау мақсатында 5-9 класс оқушылары арасында топтық және жеке психологиялық сүйемелдеу жұмыстары ашық әңгімелесу арқылы жеке және топтық кеңестер берілді.

7-9 класс оқушыларымен жоспардан тыс психоактивті заттарды қолданудың профилактикалық жиналысы өткізілді. Жиналыстың негізгі мақсаты: оқушылардың психоактивті заттарды қолдану ықтималдығын азайту үшін жағдай жасай отырып, олардың әлеуметтік-психологиялық құзыреттілік деңгейін арттыру. Оқушыларға әлеуметтік өзара әрекеттесудің әртүрлі жағдайларында психоактивті заттарды қолданудың кез-келген түрінен бас тартуға психологиялық дайындықты қалыптастыру, нашақорлықтың барлық көріністерінде тұрақты теріс бағалау, техниканы игеру және аутопсихологиялық құзыреттілікті дамыту; тәуелділіктің пайда болуын болдырмауға мүмкіндік беретін жеке мінез-құлық схемаларын қалыптастыру туралы түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Жиналысты өткізу білім алушылардың табысты әлеуметтік бейімделуінің негізі ретінде психологиялық құзыреттілікті қалыптастыруға, өз денсаулығына жауапкершілікпен қарауға, салауатты өмір салтын норма ретінде қабылдауға, сондай-ақ талдамалық, бағалауды дамытуға ықпал етті.

Түзету және дамыту бағыты бойынша бастауыш класс оқушыларымен сабақтан тыс, білім алушылардың қиялын дамыту, ұшқырлығын шыңдау, ұйымшылдыққа шақыру мақсатында "Біз біргеміз" ойын-жаттығулары өткізілді. Тренингтер арқылы балаларға алдына қойған мақсатқа жету жолында ой-өрісін дамыту, қалауын нақтылау, ұйымшылдыққа ұмтылу жолдары көрсетілді.

Түзету және дамыту бағыты бойынша «Ерекше» балалардың жалпы психологиялық хал ахуалын анықтау мақсатында, «Аяқталмаған сөйлем», «Суреттер сөйлейді», суреттік тесттер әдістемесі жүргізілді.

Ерекше оқушылардың сабаққа қатысымын және психологиялық эмоциональдық тұрақтылығын зерделей келе педагогикалық – психологиялық консилиумда мәселелер қаралып шешімдер қабылданды.

«Ел болам десең, бесігінді түзе» деп айтқандай, әрбір ата-ана өз баласының тәртібі мен тәрбиесіне аса мән беріп, бос уақытта немен айналысатынына қатаң бақылау жасалып отырса, жасөспірімдер арасында болатын құқықбұзушылық болмауына пайдасын тигізеді. Бүгінгі таңда қоғамның алдында тұрған басты міндеттердің бірі — балалар мен жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын-алу, кәмелетке толмағандар арасындағы қылмыстың өсуіне жол бермеу. Бұл мәселе қазіргі таңда көкейтесті мәселелердің біріне айналып отыр. Осы орайда мектеп психологтары «Балаға қарсы қылмыс немесе зорлық-зомбылықтың алдын-алу» тақырыбында ата-аналармен тренингтер, топтық жұмыстар ұйымдастырды.

7-8 класс қыз балалар арасында жоспардан тыс Анаға тағзым орталығының медиаторы Бибігүл Әбдішүкір қызының қатысуымен дөңгелек

үстел өткізілді, дөңгелек үстел «Қызды тәрбиелей отырып, ұлтты тәрбиелейміз» тақырыбында сөз қозғалып, қыз балалармен ашық әңгімелесу жүргізілді. Қыз бала мен ұл баланың бірін – бірі жақсы түсінуіне, бірін – бірі сыйлауына, бір –біріне қамқор бола білуіне, қыздарымызды –қылықты, ұлдарымызды – ұлағатты етіп тәрбиелеуге септігі мол болары сөзсіз. Қыздарға айтарым « қазақ қызы» деген қастерлі де қасиетті атқа лайық болындар. Білімді де тәрбиелі қырдың қызғалдағындай жайнап өсе берінде

Класс жетекшілер он күндігі аясында, ұжым ортасында берік достық қарым-қатынасты және өзара сенім білдіру бірін-бірі қолдау, ұжымда жағымды әлеуметтік-психологиялық климат құру мақстаныда **«Жақсы көңіл күй жан азығы»** тақырыбында ТИМБИЛДИНГ ұйымдастырылды. Ұжым мүшелері үшін керемет демалыс және көтеріңкі көңіл күй болды.

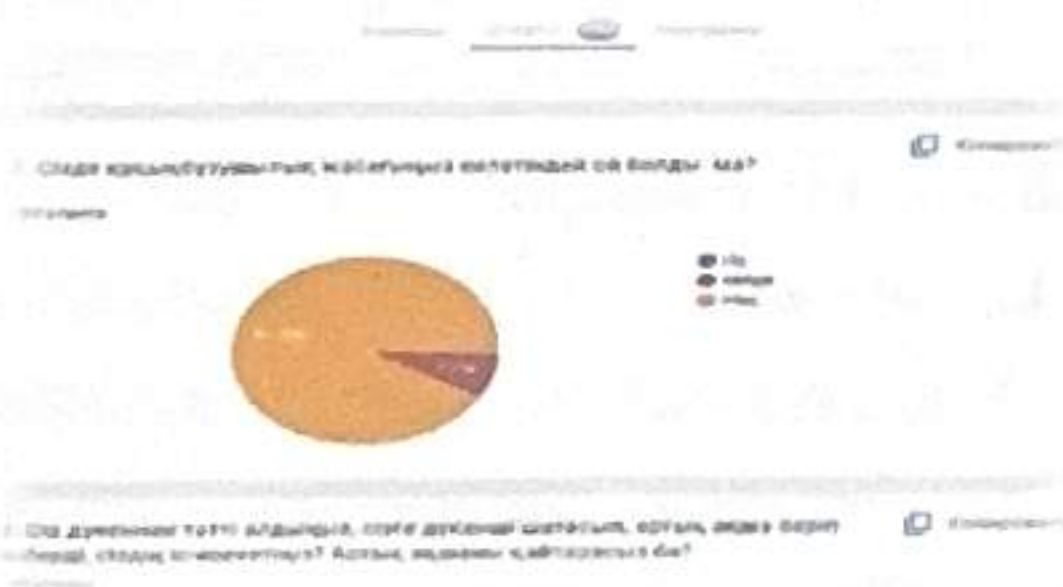

Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылардың мінез -құлқындағы дамуы мен бұзылыстарын айқындау, әлеуметтенуін зейіні мен еске сақтауын, кеңістікті елестетуін, қисынды ойлауын, танымдық қабілеттерін дамыту, балалардың ақыл – ойы мен сөйлеу тілінің дамуын және педагогикалық-психологиялық әлеуметтік қолдау бойынша мектеп мамандары яғни психологтар, әлеуметтік

педагогтар, логопед – мұғалімдері, арнайы педагог маманы бірлескен түрде топтық және жеке түзету мен дамыту жұмыстарын жүргізді. Жұмыс барысында оқушыларға сыйлықтар мен тәттілер таратылды.

6-11 класс оқушылардың арасындағы құқықбұзушылықтың оның ішінде әлімжеттік жасап, ақша бопсалаудың, буллингтің, зорлық – зомбылықтың алдын - алу және де басқа да қылмыстық фактілерді анықтау мақсатында, жүргізілген жасырын түрде алынған сауалнама қорытындысын саралай келе, төмендегі нәтижені берді.

Сұрақ	Иә	Қатты	Жоқ
1. Оқушылар арасында құқықбұзушылықтың алдын - алу жұмыстарын күшейту мақсатында «Интернет желісінің зардабы, кибербулинг, буллинг» тақырыптарында іш - шараларды көбейту, және әр тәрбие сағаттарында осы тақырыптарды қозғау туралы ұсыныс берілді. Зерделеу нәтижесі бойынша құқықбұзушылықтың оның ішінде (әлімжеттік жасап ақша сұру, балағаттау, қысым көрсету) бойынша аталған оқушылармен жеке және топтық түзету жұмыстары жүргізіліп, оқушылардың әр бір сұраққа жауабын жеке жеке саралап шыққан оқушылармен профилактикалық жұмыс жасалды.	Иә	Қатты	Жоқ
2. Оқушыларды өмірге деген құштарлықтарын арттыру, өз өмірінің мәнін түсінуге, рухани өсуге және жақсы мен жаманның аражігін ажырата білуге Ішкі өзіндік күйзеліс уақытында одан қалай құтылуға болатындығы туралы	Иә	Қатты	Жоқ

Қорыта келе, берілген сауалдағы ең маңызды сұрақтың бірі, оқушылар арасында ұсақ құқықбұзушылықтың яғни (қысым жасап, ақша сұрайтын) оқушылар анықталмады. Сауалнама барысында оқушылардың арасында бір - бірін кемсітіп (мазаққылу) фактілері анықталды. Олар: 6 а класс оқушылары: Даниель, Алмаз, 8 в класс Арслан Арнұр, 7 к Ахмад атты оқушылар класс ішінде лас сөздер айтып, оқушыларды кемсіту анықталды. Осы аты аталған оқушылардың класс жетекшілеріне: оқушылардың күнделікті психологиялық хал – ахуалдары үздіксіз бақылауға алу. Оның ішінде (оқушылардың көңіл – күйі, сабаққа қатысымы, отбасы мүшелерімен қарым – қатынасы); оқушылар арасындағы құқықбұзушылықтың алдын – алу жұмыстарын күшейту мақсатында «Интернет желісінің зардабы, кибербулинг, буллинг» тақырыптарында іш – шараларды көбейту, және әр тәрбие сағаттарында осы тақырыптарды қозғау туралы ұсыныс берілді. Зерделеу нәтижесі бойынша құқықбұзушылықтың оның ішінде (әлімжеттік жасап ақша сұру, балағаттау, қысым көрсету) бойынша аталған оқушылармен жеке және топтық түзету жұмыстары жүргізіліп, оқушылардың әр бір сұраққа жауабын жеке жеке саралап шыққан оқушылармен профилактикалық жұмыс жасалды.

Оқушыларды өмірге деген құштарлықтарын арттыру, өз өмірінің мәнін түсінуге, рухани өсуге және жақсы мен жаманның аражігін ажырата білуге Ішкі өзіндік күйзеліс уақытында одан қалай құтылуға болатындығы туралы

бағыт – бағдар беру мақсатында «Ішкі күйзелісті қалай құтылуға болады?» тақырыбында профилактикалық жұмыс топтық түрде жүргізілді.

Келеңсіз оқиғалардың алдын алу және қыз балалар арасында кездесетін ерте жүктілік, оның денсаулыққа қаншалықты зиян екендігін түсіндіру, ұлттың тыныс-тіршілігі барысындағы үлкен жауапкершіліктің тұрғандығын сезіндіре отырып, әдепті, сыпайы, адамгершілігі мол, білімді жан жақты жетілген қыз бала болуға, ерте жастағы жүктілік, оның алдын алу жолдары туралы мектеп медбикесінің қатысуымен ақыл-кеңестер айтылып психологиялық қолдау жұмыстары жүргізілді.

Қыз балалардың бойына қыз бейнесіне тән мінез – құлық сипатын қалыптастыру. Оқушыларды бір – бірімен, айналадағы ортамен үйлесімді қарым – қатынас жасауға дағдыландыру, мәдени сөйлеу біліктілігін дамытуға, өзара жағымды қарым – қатынасын арттыру, оларды адамгершілікке, шындыққа, достыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу мақсатында 6-7 класс қыз балаларына психологиялық кеңестер беріліп, тренингтер өткізілді.

5-11 класс оқушылары арасында «Мұғалім оқушы көзімен» тақырыбы бойынша мұғалім мен оқушы арасындағы қарым – қатынасты анықтау мақсатында жасырын сауалнама жүргізілді. Сауалнамаға қатысқан жалпы оқушылар саны – 1708 оқушыны құрады. Сауалнаманы қорыта келе, мұғалім мен оқушы арасындағы қарым – қатынасты қанағаттанарлық деп деп бағалауға болады.

Класс оқушыларының бір – бірімен қарым - қатынасы қандай?

- А) өте жақсы - 37,78 %
- Ә) жақсы - 44,38 %
- Б) орташа - 16,69 %

В) төмен - 1,76 %

Сауалнама нәтижесі бойынша класс жетекшілерге оқушылардың арасында сыйластық орнату, қарым -қатынасты жақсарту бағытында жұмыстануды ұсынылды.

Бүгінгі таңда қоғамның алдында тұрған басты міндеттердің бірі — балалар мен жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын-алу, кәмелетке толмағандар арасындағы қылмыстың өсуіне жол бермеу. аБұл мәселе қазіргі таңда көкейтесті мәселелердің біріне айналып отыр. Соның бірі жасөспірімдер арасында буллинг және түрлі зорлық – зомбылықтың белең алып бара жатыр. Осы тақырып төңірегінде оқушыларға буллинг және кибербуллинг туралы ақпарат беріп, олардың ішіндегі буллинг пен кибербуллингтің түрлері және де жеке тұлғаның психологиялық денсаулығына әкелетін зардабы мен қиындықтары туралы ашып айтылып, оқушыларға әлеуметтік желілердегі балағат сөздер, қорқыту секілді кибербуллинг түсінігі айтылды. Бұл жағдайға тап болғанда, ата-анаға, мұғалімдерге, психологке ескерту ұят емес екендігі айтылды. Керісінше, сол жағдай туралы бөлісу буллинг мәселесін алдын-алатындығын және сақтайтындығын түсіндірілді.

Өз білімін жетілдіру мақсатында психологиялық олимпиадалар мен конкурстарға қатысып, жүлделі орындар иелендік. Психологтар арасында пәндік олимпиададан 1 дәрежелі диплом- С.М Жадырасынова, А.С Хасенова, А.Б Алдамжарова. «Үздік психолог-2024 новаторы» қалалық байқауында 1 дәрежелі диплом- А.С Хасенова, 3-орын А.Б Алдамжарова. Республикалық форумының «Мамандық әлемін ашамыз!» қалалық кезінінде 2 дәрежелі диплом Капкаев Иван жетекшісі А.Б Алдамжарова.

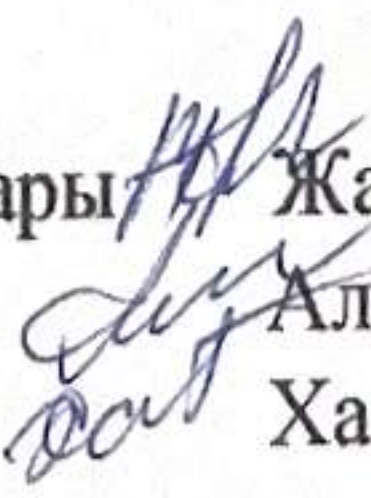
Сенім телефоны» және «Сенім жәшігіне» түскен қоңыраулар мен хаттарға жауап беру (үнемі). 2023-2024 оқу жылында 7 - қоңырау, 12 - хат келіп түсті. Бұл түскен хабарламалар мен хаттар журналға тіркелді.

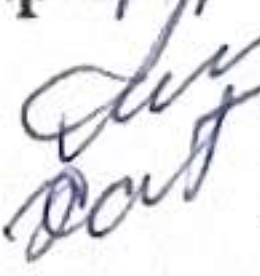
Психологиялық қызметтің жоспар бойынша жасалған жылдық жұмыстарын талдау барысында әлді және әлсіз жақтары анықталды.

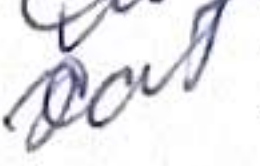
Әлді	Әлсіз
1. Психологиялық қызмет жұмысының жолға қойылуы. 2. Психологиялық сүйемелдеу жұмыстары жоспарға сәйкес әр класс бойынша зерттелді.	1. Класс жетекшілермен бірлескен психологиялық сүйемелдеу жұмыстарын әлі де көбейту. 2. Оқушылармен профилактикалық алдын-алу жұмыстарының санын көбейту.
Мүмкіндіктер	Қауіп-қатер
1. Әр класс бойынша жүргізілген психологиялық диагностиканың қорытындысының нәтижелі болуына психологиялық көмек көрсету.	1. Оқушылардың психологиялық мінез - құлқының тұрақсыздығы, ата-ананың балаға аз көңіл бөлуі.

Алдағы жылда психологиялық қызмет, педагог және психолог маман ретінде, мынадай жұмыстарды басшылыққа ала отырып жұмыстанады:

1. Білім алушылардың арасында психологиялық қолдау жұмыстарын жандандыру.
2. Жасөспірімдер арасындағы келеңсіз жағдайлардың алдын - алу жұмыстарының санын арттыру.
3. Психолог пен класс жетекшілермен бірлескен жұмыс түрлерін көбейту.
4. Пән мұғалімдерімен оқушы арасындағы жағымды ахуалды қалыптастыру мақсатында түсіндірме жұмыстарын жүргізу.
5. Психолог маман ретінде өз білімін жетілдіру мақсатында конкурс, олимпиадаларға қатысу, курстардан өту.

Мектеп психологтары Жадырасынова С.М

 Алдамжарова А.Б

 Хасенова А.С